

Karl Marx

LUOTTAMUKSELLINEN TIEDOTUS ²²⁶

Pian *Internationaal*in perustamisen jälkeen venäläinen Bakunin tapasi Marxin Lontoossa (vaikka olenkin tuntenut Bakuninin vuodesta 1843 lähtien, jätän tässä syrjään kaikki häntä koskevat seikat, jotka eivät ole ehdottoman tarpeellisia seuraavan ymäärtämiselle). Marx otti hänet liittoon, jota Bakunin lupasi tukea parhaan kykynsä mukaan. Bakunin matkusti Italiaan, ja Marx lähetti hänelle sinne *Väliaikaiset säännöt* sekä *Manifestin työväenluokalle*. Bakunin vastasi olevansa »erittäin innostunut», mutta ei tehnyt mitään. Nyt kun on kulunut vuosia ilman että hänestä on kuultu mitään, hän on putkahtanut jälleen esiin Sveitsissä. Hän ei ole siellä liittynyt *Internationaali*in, vaan *Rauhan ja vapauden liittoon*²²⁷. Rauhanliiton kongressissa (Genève 1867) Bakunin pääsi sen työvaliokuntaan, mutta siellä hän kohtasikin vastustajia. Nämä eivät vain vastustaneet hänen »diktatorista» vaikutusvaltaansa, vaan myös tarkkailivat häntä »epäilyttävänä venäläisenä». Pian *Internationaal*in Brysselin kongressin²²⁸ (syyskuu 1868) jälkeen piti *Rauhanliitto* kongressin Bernissä. Tällä kerralla Bakunin esiintyi firebrandina*, ja en passant** huomautettakoon, että hän hyökkäili länsimaista porvaristoa vastaan samaan sävyyn kuin moskovalaisilla optimisteilla on tapana hyökkäillä, kun nämä tuomitsevat läntisen sivistyksen kaunistellakseen omaa barbaariaansa. Hän teki joukon päätöslauselmaeh-

* — kihottajana. *Toim.*

** — ohimennen. *Toim.*

dotuksia, jotka *sinänsä olivat latteita*, ja joiden tarkoituksena oli pelästyttää porvarillisia tylsimyksiä, antaa herra Bakuninille mahdollisuus *erota eclat** Rauhanliitosta ja *liittyä* Internationaaliin. Riittää kun todetaan, että hänen Bernin kongressissa esittämänsä ohjelmaan sisältyi sellaisia päättömyyksiä kuin *»luokkien tasa-arvoisuus»*, *»perintöoikeuden poistaminen alkuna yhteiskunnalliselle vallankumoukselle»* jne. Ne olivat lavertelua vailla ajatussisältöä, ontoista päähänpistoista pelotustarkoituksessa punottu ruususeppelä, lyhyesti sanottuna tympeää improvisointia, jonka oli laskettu herättävän vain tiettyä lyhytaikaista vaikutusta. Bakuninin ystävät Pariisissa (eräs venäläinen osallistuu siellä *»Revue Positivisten»*²²⁹ julkaisemiseen) ja Lontoossa esittävät Bakuninin eroamisen Rauhanliitosta un *événementina*** ja julistavat, että hänen hassu ohjelmansa — tämä täydellisten latteuksien olla *podrida**** — on jokin ihmeellisen kauhistuttava ja omaperäinen luomus.

Tällä välin Bakunin oli liittynyt *Internationaalien* (Genèvessä toimivaan) romaaniseen osastoon. Vei vuosia ennen kuin hän päätti ottaa tämän askelen. Sen sijaan ei vionyt enää päivääkään ennen kuin herra Bakunin päätti mullistaa *Internationaalien* ja muuttaa sen *omaksi* työvälineekseen.

Hän muodosti ns. *Sosialistisen demokratian yhdistyksen*²³⁰ Lontoon Pääneuvoston selän takana — Pääneuvostolle ilmoitettiin asiasta vasta kun kaikki näytti olevan *valmista*. Tälle yhdistykselle otettiin juuri se sama ohjelma, minkä Bakunin oli esittänyt Rauhanliiton Bernin kongressille. Näin ollen yhdistys julistautui siis alun alkaen erityisen bakuninilaisen salaviisauden propagandaseuraksi. Itse Bakunin, *joka yhteiskuntateorian alalla on eräs kaikkein tietämättömmistä ihmisistä*, esiintyy tässä yhtäkkiä *lahkon perustajana*. Tämän yhdistyksen teoreettinen ohjelma oli kuitenkin pelkkää farssia. Asian ytimenä oli yhdistyksen käytännön organisaatio. Tämän yhdistyksen oli näet määrä olla *kansainvälinen*, ja sen keskuskomitean piti toimia *Genèvessä*, ts. Bakuninin

* — suureleisesti. *Toim.*

** — suurena tapahtumana. *Toim.*

*** — sekasotku. *Toim.*

henkilökohtaisen johdon alaisena. Mutta samalla sen oli määrä muodostaa *Kansainvälisen työväenliiton »kiinteä»* osa. Yhtäältä yhdistyksen haaraosastojen piti olla edustettuina Internationaalien »seuraavassa kongressissa» (Baselissa) ja toisaalta yhdistyksen oli määrä pitää erillisistuntoina oma kongressinsa *toisen kongressin rinnalla* jne. jne.

Genèvessä toimivan *Internationaalien roomalaisen liittokomitean* enemmistö muodosti sen jäsenistön, joka Bakuninilla oli alussa käytettävissään. Ensi sijalla oli Johann Philipp Becker, jonka innostus propagandantekoon välistä himmentää ajattelukyvyyn. Joitakin liittolaisia Bakuninilla oli Italiassa ja Espanjassa.

Lontoon Pääneuvosto oli täysin tapahtumien tasalla. Neuvosto antoi kuitenkin Bakuninin rauhassa edetä siihen hetkeen asti, jolloin hänen oli Beckerin kautta toimitettava »Sosialistisen demokratian yhdistyksen» säännöt (ohjelman ohella) Pääneuvoston hyväksyttäväksi. Tällöin päädyttiin seikkaperäisesti perusteltuun päätökseen, jossa pysyttiin täysin »tuomarimaisina» ja »objektii-visina». Mutta päätöksen »perustelut» olivat täynnä ironiaa ja päätöksen loppusanat kuuluivat seuraavasti:

1. Pääneuvosto ei hyväksy yhdistystä *Internationaalien* haaraosastoksi.

2. Kaikki ne yhdistyksen sääntöjen pykälät, jotka koskevat sen suhdetta *Internationaaliin*, julistetaan *kumotuiksi*.

Perusteluissa todistettiin selvästi ja päättävästi, että yhdistys ei ole mitään muuta kuin *Internationaalien* hajotuskoneisto.

Tämä isku tuli odottamatta. Bakunin oli jo muuttanut »*Égalitén*»²³¹, *Internationaalien* Sveitsin osaston ranskankielisten jäsenten pää-äänenkannattajan omaksi äänenkannattajakseen. Lisäksi hän oli perustanut *Loceen* pienen yksityislehden — »*Progrèsin*»²³². Lehdellä on vielä nykyäänkin sama rooli ja sitä toimittaa muuan *Guillaume*, Bakuninin fanaattinen kannattaja.

Pohdittuaan asiaa useampia viikkoja, yhdistyksen keskuskomitea lähetti vihdoinkin Pääneuvostolle vastauksen, jonka oli allekirjoittanut geneveläinen Perron. Uskollisena hyvälle asialle yhdistys oli valmis *uhraamaan*

itsenäisen organisaationsa, mutta vain yhdellä ehdolla: Pääneuvoston on hyväksyttävä yhdistyksen »radikaalit» periaatteet.

Pääneuvosto vastasi, ettei sen tehtävänä ole jakaa teorian kannalta oikeutta eri osastojen ohjelmille. Pääneuvoston on vain pidettävä silmällä, ettei näihin ohjelmiin sisälly mitään, mikä on suoraan ristiriidassa *Internationaalien Sääntöjen ja niiden hengen kanssa*. Sen vuoksi Pääneuvoston oli pidettävä kiinni siitä, että yhdistyksen ohjelmasta pyyhitään pois lattea fraasi »égalité des classes»* ja sen tilalle otetaan »abolition des classes»** (näin tapahtuikin). Muutoin yhdistys saattoi liittyä Internationaaliin *sen jälkeen, kun se olisi hajottanut itsenäisen kansainvälisen organisaationsa* sekä lähettänyt (nota bene***, että tätä ei milloinkaan tapahtunut) Pääneuvostolle luettelon kaikista haaraosastoistaan.

Näin oli selkkaus selvitetty. Yhdistys hajaantui *nimellisesti*, mutta jäi *tosiasiallisesti* olemaan Bakuninin pysyessä johdossa. Samalla Bakunin hallitsi Genèveässä toimivaa *Internationaalien* romaanista liittokomiteaa.

Yhdistyksen äänenkannattajiin liittyi vielä barcelonalainen »Federacion» sekä Baselin kongressin jälkeen napolilainen »Eguaglianza».²³³

Bakunin alkoi nyt pyrkiä muita teitä päämääräänsä, *Internationaalien* muuttamiseen yksityiseksi työväliseksi. Hän teki meidän geneveläisen romaanisen komiteamme kautta Pääneuvostolle ehdotuksen, että »perintökysymys» otettaisiin Baselin kongressin ohjelmaan. Pääneuvosto suostui tähän voidakseen antaa Bakuninille suoran iskun. Bakuninin suunnitelma oli tällainen: kun Baselin kongressi hyväksyy Bakuninin Bernissä esittämät »periaatteet» (?), se osoittaa maailmalle, ettei Bakunin ole siirtynyt Internationaalien kannalle, vaan Internationaali on siirtynyt Bakuninin kannalle. Yksinkertaisena seurauksena siitä olisi, että Lontoon Pääneuvoston (Bakunin tiesi sen vastustavan vanhan saint-simonilaisen

* — »luokkien tasa-arvoisuus». *Toim.*

** — »luokkien poistaminen». *Toim.*

*** — on pantava merkille. *Toim.*

vieilleries* uudelleen lämmittämistä) täytyisi erota, ja Baselin kongressi siirtäisi Pääneuvoston Genèveen. Toisin sanoen *Internationaali* joutuisi Bakuninin diktatuurin alaiseksi.

Bakunin ryhtyi tosi *salaliittoiluun* varmistaakseen itselleen enemmistön Baselin kongressissa. Ei puuttunut edes *väärennettyjä* valtakirjojakaan, kuten loclalaisen herra Guillaumen kohdalla oli laita jne. Bakunin itse kerjäsi valtakirjoja Napolista ja Lyonista, ja kaikenlaisia panetteluja Pääneuvostoa vastaan levitettiin. Yhdelle sanottiin, että Pääneuvostossa olivat vallalla *élément bourgeois***, toiselle, että Pääneuvosto oli *communisme autoritaire**** tyyssija jne.

Baselin kongressin tulos tunnetaan. Bakuninin ehdotukset eivät menneet läpi ja Pääneuvosto jäi Lontooseen.

Bakunin oli ehkä liittänyt »sisimmässään» onnistumiseensa kaikenlaisia yksityisiä laskelmointeja. Kiukku virheiskusta purkautui ilmoille »*Égalité*» ja »*Progrèsin*» kiihtyneessä kirjoittelussa. Lisäksi nämä lehdet omaksuivat yhä enemmän virallisen oraakkelin roolin. Milloin mikin *Internationaalin* Sveitsin osastoista julistettiin pannaan, jos se oli ottanut osaa poliittiseen liikkeeseen vastoin Bakuninin nimenomaista kieltoa jne. Vihdoin pitkään pidätelty viha Pääneuvostoa kohtaan purkautui avoimeksi. »*Progrès*» ja »*Égalité*» pilkkasivat, hyökkäilivät ja esittivät, että pääneuvosto ei täytä velvollisuuksiaan esim. kerran kolmessa kuukaudessa ilmestyvän tiedotuslehden kohdalla, että Pääneuvoston pitäisi luopua suorasta valvonnastaan Englantiin nähden ja antaa perustaa rinnalleen Englannin keskuskomitea, joka käsitelisi vain Englannin asioita. Pääneuvoston päätökset vangituista feeniläisistä²³⁴ olivat muka toimialan ylittämistä, koska Pääneuvoston asiana ei ollut käsitellä paikallispoliittisia kysymyksiä. Edelleen »*Progrès*» ja »*Égalité*» ryhtyivät puolustamaan *Schweitzeria* ja vaativat jyrkästi pääneuvostoa ottamaan virallisen ja »publique-

* — sotkun. *Toim.*

** — porvarilliset ainekset. *Toim.*

*** — autoritaarisen kommunismin. *Toim.*

ment)* kannan Liebknechtin- ja Schweitzerin kysymyseen. »Progrès» ja »Égalité» ylistivät pariisilaista »Le Travail» lehteä²³⁵, johon Schweitzerin pariisilaisystävät olivat sujuttaneet tälle suopeita kirjoituksia. »Égalité» kehotti myös »Le Travailia» taistelemaan yhteisvoimin Pääneuvostoa vastaan.

Nyt oli tullut aika puuttua asioihin. Seuraavassa on sanatarkka jäljennös siitä kirjeestä, jonka Pääneuvosto lähetti romaaniselle keskuskomitealle Genèveen. Asiakirja on liian pitkä jotta sitä voisi kääntää tässä saksaksi.

»Pääneuvoston kirje Sveitsin romaaniselle liittoneuvostolle Genèveen.

Pääneuvosto on ylimääräisessä istunnossaan tammi-kuun 1. päivänä 1870 tehnyt seuraavat päätökset:

1. Olemme lukeneet seuraavaa »Égalitén» vuoden 1869 joulukuun 11. päivän numerosta:

'On varmaa, että Pääneuvosto laiminlyö äärimmäisen tärkeitä asioita... Me muistutamme Pääneuvostolle, mikä on sen sääntöjen 1. pykälän määräämä velvollisuus: 'Pääneuvosto on velvollinen toteuttamaan kongressien päätökset...' Meillä olisi Pääneuvostolle niin runsaasti kysymyksiä, että sen vastauksista kertyisi jokseenkin pitkä asiakirja. Esitämme kysymyksemme myöhemmin. Odotamme jne.'

Pääneuvosto ei tunne sellaista sääntöjen enempää kuin asetuksenkaan pykälää, joka *velvoittaisi sen* ryhtymään kirjeenvaihtoon tai polemiikkiin »Égalitén» kanssa tai »vastaamaan» minkään lehden esittämiin »kysymyksiin».

Ainoastaan Sveitsin romaaninen liittoneuvosto edustaa Pääneuvostolle romaanisen Sveitsin haaraosastoja. Jos liittoneuvosto esittää meille kyselyjä tai moitteita ja tekee sen ainoalla laillisella tavalla, toisin sanoen *sihteerinsä välityksellä*, on Pääneuvosto aina valmis vastaamaan. Mutta romaanisella liittoneuvostolla ei ole sen enempää oikeutta *luovuttaa* tehtäviään »Égalitélle» ja »Progrèsille» kuin antaa näiden lehtien *anastaa* tehtäviään.

Yleisesti puhuen: Pääneuvoston kirjeenvaihtoa kansallisten ja paikallisten komiteoiden kanssa ei voisi

* — »julkisen». *Toim.*

julkaista aiheuttamatta suurta vahinkoa Työväenliiton yleisille eduille.

Jos siis *Internationaal*in äänenkannattajat ryhtyisivät matkimaan »*Progrès*ia» ja »*Égalité*ä», Pääneuvosto näkisi joutuneensa sen vaihtoehdon eteen, että sen on joko vaikeumisellaan jouduttava julkisuuden edessä huonoon valoon tai rikottava julkisella vastauksellaan velvollisuuksiinsa. »*Égalité*» on lyöttäytynyt yksiin »*Progrès*in» kanssa kehottaakseen »*Travail*ia» vaatimaan Pääneuvostolta selityksiä. Siinähan on miltei salaliitto yleisen hyvän nimissä!

2. Jos oletetaan, että »*Égalité*n» esittämät kysymykset ovat *peräisin romaaniselta liittoneuvostolta*, me vastaamme niihin, mutta vain sillä ehdolla ettei tällaisia kysymyksiä esitetä meille toistamiseen tällä tavoin.

3. *Kysymys tiedotuslehtisestä.*

Genèven kongressin²³⁶ päätökset, jotka otettiin sääntöön, määräävät, että kansallisten komiteoiden on lähetettävä Pääneuvostolle *asiakirjoja* proletaarisesta liikkeestä ja että Pääneuvoston on sitten julkaistava tiedotuslehtinen *eri kielillä* »niin usein kuin *sen varat sallivat*». (*»As often as its means permit, the General Council shall publish a report etc.»*)

Näin ollen Pääneuvoston velvoite oli sidottu *ehtoihin*, joita ei koskaan täytetty. Koskaan ei ole toteutettu edes sitä säännön määräämää *tilastollista tutkimusta*, josta useammat perättäiset kongressit tekivät päätöksen ja jonka suorittamista Pääneuvosto on vuodesta toiseen vaatinut. Mitä *varoihin* tulee, olisi Pääneuvosto jo kauan sitten lakannut olemasta ilman Englannin alueellisia avustuksia ja jäsentensä henkilökohtaisia uhrauksia.

Genèven kongressin hyväksymä Sääntö on näin jäänyt kuolleeksi kirjaimeksi.

Mitä sitten tulee Baselin kongressiin, ei se ole keskustellut olemassaolevan Säännön *toteuttamisesta*, vaan perustettavan tiedotuslehtisen mahdollisuudesta *eikä se tehnyt mitään päätöstä asiasta*.

Muuten Pääneuvosto uskoo, että eri kielillä ilmestyvät ja keskinäisen vaihdon tietä leviävät *Internationaal*in äänenkannattajat täyttävät tällä hetkellä täysin sen alkuperäisen tavoitteen, mikä Pääneuvoston julkaisemal-

la tiedotuslehtisellä olisi ollut. Olisi järjetöntä pyrkiä saavuttamaan kalliilla tiedotuslehdellä se, mikä jo saavutetaan ilman kustannuksia. Toisaalta tiedotuslehti, joka julkaisisi sellaisia asioita, joita *Internationaalinen* äänenkannattajat eivät esitä, antaisi vain vihollisillemme mahdollisuuden nähdä kulissien taakse.

4. *Kysymys Pääneuvoston erottamisesta Englannin liittoneuvostosta.*

Kauan ennen »Égalité» perustamista teki itse Pääneuvostossa pari sen englantilaista jäsentä toistuvasti tämän ehdotuksen. Se torjuttiin kuitenkin aina miltei yksimielisesti.

Vaikkakin vallankumouksellinen aloite lähtee todennäköisesti Ranskasta, voi vain Englanti toimia vakavan taloudellisen vallankumouksen *vipusimena*. Englanti on ainoa maa, missä ei ole enää *talonpoikia* ja missä maaomaisuus on keskittynyt harvojen käsiin. Se on ainoa maa, missä *kapitalistinen muoto* — toisin sanoen kapitalististen yrittäjien alaisena suuressa mittakaavassa yhteen liitetty työ — on vallannut miltei koko tuotannon. Se on ainoa maa, missä *palkkatyöläiset* (wages labourers) *muodostavat väestön valtaenemmistön*. Se on ainoa maa, missä luokkataistelu ja työväenluokan järjestäytyminen *trade unioneiksi* ovat saavuttaneet tietyn kypsyys- ja yleisyysasteen. Maailmanmarkkinoilla saavuttamansa valta-aseman ansiosta Englanti on ainoa maa, jonka taloussuhteiden jokaisen mullistuksen täytyy välittömästi vaikuttaa koko maailmaan. Kun tämä maa on tilanherrojen ja kapitalismin klassinen tyyssija, ovat toisaalta *näiden molempien hävittämisen aineelliset edellytykset* kypsyneet siellä pisimmälle. Pääneuvosto on nyt siinä onnellisessa asemassa, että *se on saanut kätensä suoraan tälle proletaarisen vallankumouksen suurelle vipusimelle*. Millainen hulluus, voisi miltei sanoa rikos olisikaan, jos vipusin jätettäisiin yksin englantilaisten käsiin!

Englantilaisilla on yhteiskunnallisen vallankumouksen kaikki *aineelliset edellytykset*. Heiltä puuttuu vain *yhteishenkeä* ja *vallankumouksellista intoa*. Vain Pääneuvosto voi auttaa siinä ja siten nopeuttaa todella vallankumouksellista liikettä tässä maassa ja sitä kautta *kaikkialla*. Hallitsevan luokan älykkäimmät ja arvostetuimmat leh-

det antavat todisteet niistä suurista menestyksistä, joita olemme tässä suhteessa jo saavuttaneet, näin esimerkiksi »Pall Mall Gazette», »Saturday Review», »Spectator» sekä »Fortnightly Review»²³⁷, puhumattakaan *ylä- ja alahuoneen* ns. radikaaleista jäsenistä, joilla vielä äskettäin oli suuri vaikutus Englannin työväen *johtajiin*. He syyttävät meitä julkisesti siitä, että me olisimme myrkyttäneet ja miltei tukahduttaneet työväenluokan *englantilaisen hengen* ja ajaneet työväenluokan vallankumoukselliseen sosialismiin.

Ainoana keinona sanotun muutoksen aikaansaamiseksi on se, että toimitaan samoin kuin *Kansainvälisen työväenliiton Pääneuvosto*. Me voimme Pääneuvoston ominaisuudessa kannustaa sellaisiin toimiin (kuten esimerkiksi *Maan ja työn liiton*²³⁸ perustaminen), jotka sitten myöhemmin toteutuessaan näyttävät yleisöstä Englannin työväenluokan vaistonvaraisilta esiintymisiltä.

Jos *Pääneuvoston* lisäksi perustettaisiin *liittoneuvosto*, mitä välittömiä vaikutuksia sillä olisi? Liittoneuvosto sijoittuisi *Internationaalien Pääneuvoston* ja *Trade unionien yleisneuvoston* väliin eikä sillä olisi minkäänlaista arvovaltaa. Toisaalta *Internationaalien Pääneuvosto* päästäisi *käsistään tuon suuren vipusimen*. Jos me olisimme asettaneet pelkän tyhjän suunsoiton vakavan ja näkyvämmän työn edelle, silloin me olisimme ehkä langenneet siihen virheeseenkin, että olisimme julkisesti vastanneet »Égalitén» kysymykseen, miksi »Pääneuvosto ottaa itselleen näin raskaan tehtävätaakan».

Englantia ei saa yksinkertaisesti asettaa samaan asemaan muiden maiden kanssa. Englantia on tarkasteltava *pääoman emämaana*.

5. *Kysymys Irlannin amnestiaa koskevasta Pääneuvoston päätöslauselmasta.*

Sikäli kuin Englanti on Euroopan tilanherrajärjestelmän ja kapitalismin suojavarustus, niin *Irlanti* on ainoa kohta missä virallista Englantia voi iskeä lujasti.

Ensinnäkin Irlanti on Englannin tilanherrajärjestelmän linnake. Jos tilanherruus kukistuu Irlannissa, niin se kukistuu myös Englannissa. Se saattaa tapahtua Irlannissa sata kertaa helpommin, koska *taloudellisen taistelun kohteena siellä on yksinomaan maanomistus*,

koska tämä taistelu on siellä samaan aikaan *kansallista* ja koska kansa on siellä vallankumouksellisempaa ja katkeroituneempaa kuin Englannissa. Irlannin tilanherrajärjestelmää pidetään pystyssä yksinomaan *Englannin armeijan* avulla. Sillä hetkellä jolloin molempien maiden pakkounioni²³⁹ lakkaa, Irlannissa puhkeaa yhteiskunnallinen vallankumous, joskin vanhentuneissa muodoissa. Englannin tilanherrat eivät vain menetä huomattavaa rikkauksiensa lähdeä, vaan myös *suurimman moraalisen voimansa lähteen*, sillä sehän *edustaa Englannin ylivaltaa Irlantiin*. Toisaalta Englannin proletariaatti tekee omat tilanherransa haavoittumattomiksi itse Englannissa niin kauan kun se pitää näiden mahtia yllä Irlannissa.

Toiseksi *Englannin porvaristo* ei ole käyttänyt Irlannin kurjuutta hyväkseen vain huonontakseen Englannin työväenluokan asemaa köyhien irlantilaisten *pakon saneleman muuttoliikkeen* vuoksi, vaan lisäksi se on jakanut proletariaatin kahteen vihamieliseen leiriin. Kelttiläisten työläisten vallankumouksellinen hehku el yhdy anglosaksisten työläisten myönteiseen, mutta hitaaseen luonteeseen. Päinvastoin *Englannin kaikissa suurissa teollisuuskeskissä* on vallalla irlantilaisten ja englantilaisten proletariien välinen syvä antagonismi. Tavallinen englantilainen työläinen vihaa irlantilaista kilpailijana, joka polkee palkkoja ja *standard of life**. Hän tuntee irlantilaista kohtaan kansallista ja uskonnollista antipatiaa. Hän katselee irlantilaista miltei samoin silmin kuin Pohjois-Amerikan etelävaltioiden *poor whites*** katsoivat mustia orjia. Porvaristo lietsoo ja pitää vireillä taitavasti tätä proletariien välistä antagonismia itse Englannissa. Porvaristo tietää, että tämä hajotus on *sen oman mahdin säilyttämisen todellinen salaisuus*.

Sama antagonismi toistuu myös Atlantin toisella puolen. Kotikamaraltaan härkien ja lampaiden ajamat irlantilaiset löytävät Yhdysvalloissa itsensä uudelleen. He muodostavat siellä huomattavan ja alituisesti kasvavan väestöosan. Heidän ainoana ajatuksenaan, heidän ainoana intohimonaan on viha Englantia kohtaan.

* — elintaso. *Toim.*

** — köyhät valkoiset. *Toim.*

Englannin ja Yhdysvaltojen hallitukset, toisin sanoen ne luokat joita nämä hallitukset edustavat, ruokkivat näitä intohimoja ikuistaakseen *kansakuntien välisen taistelun*, joka ehkäisee Atlantin kummankin puolen työväenluokkien jokaisen vakavan ja vilpittömän yhteenliittymisen ja niin muodoin niiden yhteisen vapautumisen.

Irlanti tarjoaa Englannin hallitukselle ainoan verukkeeseen pitää yllä *suurta vakinaista armeijaa*. Kuten on osoittautunut, tämä armeija päästetään tarpeen tullen englantilaisten työläisten kimppuun kun se on ensin koulutettu Irlannissa sotajoukoksi. Vihdoin meidän päiviemme Englannissa toistuu se, mistä muinainen Rooma tarjosi esimerkkejä valtavassa mittakaavassa. Kansa, joka pakottaa toisen kansan ikeeseen, takoo omia kahleitaan.

Kansainvälisen työväenliiton kanta Irlannin kysymykseen on siis täysin selvä. Työväenliiton päätehtävänä on nopeuttaa yhteiskunnallista vallankumousta Englannissa. Tässä tarkoituksessa on annettava ratkaiseva isku Irlannissa.

Irlannin amnestiaa koskeva Pääneuvoston päätöslauselma on vain johdatus muihin päätöksiin. Niissä on tuotava julki, että kaikesta kansainvälisestä oikeudenmukaisuudesta riippumatta on *Englannin työväenluokan vapautumisen ennakkoehtona* se, että olemassaoleva *pakkounioni*, toisin sanoen Irlannin orjuutus, muutetaan *tasavertaiseksi ja vapaaksi liittoutumaksi* mikäli se on mahdollista, tai hankitaan *täydellinen ero*, jos se on välttämätöntä.

Tietääksemme ei muuten kukaan ole kongresseissamme hyväksynyt »Égalitén» ja »Progrèsin» oppeja yhteiskunnallisen ja poliittisen liikkeen välisestä yhteydestä tai pikemminkin yhteyden puutteesta. *Nämä opit ovat ristiriidassa sääntöjemme kanssa*. Säännöissä sanotaan:

»That the *economical emancipation* of the working classes is... the great end to which every political movement ought to be subordinate as a means.»*

Pariisin komitea jätti vuonna 1864 tekemästään ranskannoksesta *pois* sanan »as a means» (»keinona»). Kun

* — »Työväenluokan taloudellinen vapauttaminen on... se suuri tavoite, jota palvelemaan jokainen poliittinen liike pitää alistaa keinona.» (Ks. tästä tätä osaa, s. 290.) *Toim.*

Pääneuvosto kysyi asiasta, Pariisin komitea esitti puolustukseksen poliittisen tilanteensa vaikeudet.

On esiintynyt muitakin sääntöjen aidon tekstin vääristelyjä. Sääntöjen ensimmäinen perustelu kuuluu: »The struggle for the emancipation of the working classes means... a struggle... for equal rights and duties, and the abolition of all class rule.»*

Pariisissa laadittu käännös puhuu kyllä »samoista oikeuksista ja velvollisuuksista», toisin sanoen se käyttää yleistä fraasia, joka on ollut löydettävissä sadan viime vuoden ajan kaikista demokraattisista manifesteista ja jonka eri luokat tulkitsevat eri tavoin. Mutta käännöksestä on jätetty pois »luokkien hävittämisen» konkreettinen vaatimus.

Edelleen Sääntöjen perustelujen toisessa kappaleessa sanotaan: »That the economical subjection of the man of labour to the monopoliser of the means of labour, that is the sources of life etc.»**

Pariisissa tehdyssä käännöksessä »means of labour, that is the sources of life»*** on korvattu »pääomalla», vaikka edellinen ilmaus sisältää maaomaisuuden yhdessä muiden työvälineiden kanssa.

Alkuperäinen ja aito teksti palautettiin ranskannokseen, joka julkaistiin vuonna 1866 Brysselissä.

6. Liebknechtin ja Schweitzerin kysymys.

»Égalité» kirjoittaa: »Nämä molemmat ryhmät kuuluvat Internationaaliin.» Se ei ole totta. Eisenachilaisten ryhmä²⁴⁰ (»Progrès» ja »Égalité» suvaitsevat muuttaa sen kansalainen Liebknechtin ryhmäksi) kuuluu Internationaaliin. Schweitzerin ryhmä ei kuulu siihen.

Schweitzer itse on »Social-Demokratissa»²⁴¹ selittänyt nimenomaan, miksi lassallelainen järjestö²⁴² ei voisi liittyä Internationaaliin tuhoamatta itseään. Hän sanoi tietämättään totuuden. Hänen keinotekoinen lakkolaisjärjes-

* — »Työtätekevien luokkien vapautuksen puolesta käyvä taistelu merkitsee... taistelua... yhtäläisten oikeuksien ja velvollisuuksien puolesta sekä kaiken luokkavallan poistamisen puolesta.» (Ks. tästä tätä osaa, s. 290.) Toim.

** — »Työtätekevän ihmisen taloudellinen alistaminen työvälineiden, toisin sanoen elämisen lähteiden monopolistiselle omistajalle jne.» (Ks. tästä tätä osaa, s. 290.) Toim.

*** — »Työvälineiden, toisin sanoen elämisen lähteet». Toim.

tönsä on ristiriidassa *työväenluokan todellisen organisaation kanssa.*

»Progrès» ja »Égalité» kehottivat Pääneuvostoa esittämään julkisesti *»mielipiteensä»* Liebknechtin ja Schweitzerin henkilökohtaisista erimielisyyksistä. Koska kansalainen *Johann Philipp Becker* (häntä *parjataan* Schweitzerin lehdessä yhtä lailla kuin Liebknechtiäkin) kuuluu »Égalitén» *toimitusneuvostoon*, on todella kovin kummallista, etteivät lehden toimittajat tunne paremmin tosiasioita. Heidän pitäisi tietää, että Liebknecht kehotti julkisesti *»Demokratisches Wochenblatissa»*²⁴³ Schweitzeria hyväksymään *Pääneuvoston välimieheksi heidän riitaansa* ja että Schweitzer aivan yhtä julkisesti kieltäytyi tunnustamasta Pääneuvoston auktoriteettia.

Pääneuvosto on yrittänyt kaikkensa saadakseen tämän skandaalin loppumaan. Neuvosto on antanut Saksan asioita hoitavalle sihteerilleen tehtäväksi ryhtyä Schweitzerin kanssa kirjeenvaihtoon. Niin tapahtuikin, mutta Neuvoston kaikki yritykset kilpistyivät Schweitzerin horjumattomaan päätökseen säilyttää lahkolaisjärjestönsä avulla hintaan mihin hyvänsä oma itsevaltainen asemansa.

Pääneuvoston asiana on määritellä se suotuisa hetki, jona sen *julkinen* asioihin *puuttuminen* tuottaa tässä riidassa enemmän hyötyä kuin vahinkoa.

Pääneuvostolta tehtäväkseen saaneena jne.»

Ranskan komiteat samoin kuin *Belgian liittoneuvosto* (Bryssel) ovat ilmoittaneet olevansa *täysin samaa mieltä* Pääneuvoston kirjallisten määräysten kanssa (vaikkakin Bakunin oli harrastanut laajasti juonittelua Lyonissa ja Marseillessa ja saanutkin joitakin nuoria intoilijoita puolelleen).

Genèveen lähetettävä jäljennös viivästyí hieman (Sveitsin asioiden sihteerin *Jungin* runsaan työmäärän vuoksi). Tästä johtuen se meni ristiin Genèveen romaansien keskuskomitean sihteerin *Perretin* Pääneuvostolle lähettämän virallisen kirjelmän kanssa.

Kriisi oli nimittäin puhjennut Genèvessä ennen meidän kirjeemme saapumista. Eräät »Égalitén» toimittajat olivat ryhtyneet vastustamaan Bakuninin sanelemaa suuntausta. Bakunin halusi kannattajiensa kanssa (näistä

6 oli »Égalitén» toimittajia) pakottaa Genèveen *keskuskomitean* erottamaan niskoittelijat. Mutta Genèveen komitea olikin jo kauan aikaisemmin väsynyt Bakuninin itsevaltaisuuteen eikä se halunnut, että Bakunin ajaa sen ristiiriitoihin Sveitsin muiden saksankielisten komiteoiden, Pääneuvoston ym. kanssa. Se ryhtyi siis päinvastoin tukemaan niitä »Égalitén» toimittajia, joita Bakunin vastusti. Tämän jälkeen Bakuninin 6 miestä erosivat toimituksesta uskoen sen johtavan lehden lakkaamiseen.

Vastauksena meidän kirjelmäämme Genèveen keskuskomitea ilmoittaa, että »Égalitén» hyökkäykset ovat tapahtuneet vastoin sen tahtoa, ettei se ole milloinkaan hyväksynyt lehdessä saarnattua politiikkaa, että lehteä ryhdytään nyt toimittamaan komitean tiukassa valvonnassa jne.

Silloin Bakunin muutti Genèvestä takaisin Ticinoon. Mitä Sveitsiin tulee, hänellä on ote enää (Loclessa ilmestyvään) »Progrèsiin».

Pian tämän jälkeen *Herzen* kuoli. Siitä lähtien kun Bakunin halusi ryhtyä *Euroopan työväenliikkeen johtajaksi*, hän oli kieltänyt vanhan ystävänsä ja suojelijansa Herzenin. Heti Herzenin kuoltua hän riensi toitottamaan tälle ylistystä. Miksi? Vaikka Herzen olikin rikas, hän oli saanut Venäjän panslavistiselta valesosialistiselta puolueelta²⁴⁴, johon hänellä oli ystävälliset suhteet, 25 000 frangia vuodessa propagandatoimintaa varten. Toitottamalla ylistystään Bakunin *sai suunnatuksi* nämä rahat *itselleen*. Siten Bakunin on rahallisesti ja *moraalisesti* ottanut haltuunsa »Herzenin perinnön» malgre sa haine de l'héritage.*

Samoihin aikoihin on Genèveen asettunut nuorten venäläisten pakolaisten siirtokunta. Näillä opiskelijapakolaisilla on todella vilpittömät tarkoitukset ja he ovat todistaneet rehellisyytensä sillä, että he ovat ottaneet ohjelmansa pääkohdaksi *taistelun panslavismia vastaan*.

He julkaisevat Genèveessä lehteä »*Narodnoje delo*»²⁴⁵. Pari viikkoa sitten he kääntyivät Lontoon puoleen lähettäen sääntönsä ja ohjelmansa ja pyytäen vahvistamaan

* — huolimatta siitä, että hän kieltää perintöoikeuden. *Toim.*

Internationaalien venäläisen haaraosaston perustamisen. Vahvistus myös annettiin.

Erityisessä Marxille osoitetussa kirjeessä he pyysivät, että hän edustaisi tilapäisesti heitä Pääneuvostossa. Tähän suostuttiin samoin.* Samalla he ilmoittivat — ja halusivat näköjään tämän vuoksi *pyytää* Marxilta *anteeksi* — että heidän täytyy ensi tilassa riistää Bakuninilta julkisesti naamio. Heidän mukaansa tämä ihminen näet puhuu *kahdella aivan eri tavalla*, toisella tavalla Venäjällä ja toisella tavalla Euroopassa.

Näin tämän erittäin vaarallisen juonittelijan peli on pian pelattu, ainakin *Internationaalien* puitteissa.

*Kirjoitettu suunnilleen
28. maaliskuuta 1870*

Werke, Bd. 16, 3, 409—420

»Die *Neue Zeit*, 2. osa,
n:o 15, 1902

* Ks. tätä osaa, s. 396—397. *Toim.*